

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide erikohtud Specijalizirani nacionalni sudovi

Hispaania

Člankom 117. španjolskog Ustava iz 1978. utvrđuje se da je načelo jedinstva sudske vlasti temelj za organizaciju i djelovanje nacionalnih sudova.

U španjolskom pravnom sustavu nadležnost redovnih sudova podijeljena je na četiri pravna područja: građansko, kazneno, upravno te socijalno ili radno.

Osim tih četiriju pravnih područja u nadležnosti redovnih sudova, španjolski pravni sustav priznaje vojnu nadležnost koja je sastavni dio Državnog pravosudnog sustava (*Poder Judicial del Estado*), a koju imaju isključivo vojni sudovi utvrđeni zakonom.

Sukob nadležnosti između redovnih sudova u bilo kojem pravnom području i vojnih sudova rješava poseban odjel Vrhovnog suda (*Tribunal Supremo*) – Odjel za sukobe nadležnosti (*Sala de Conflictos de Jurisdicción*) – koji se sastoji od predsjednika Vrhovnog suda, dva viša suca iz odjela Vrhovnog suda nadležnog za pravno područje na koje se sukob odnosi te dva viša suca iz Odjela za vojna pitanja (*Sala de lo Militar*), a koji se imenuju na plenarnoj sjednici Državnog sudbenog vijeća (*Consejo General del Poder Judicial*).

U okviru pravnih područja u nadležnosti redovnih sudova neki sudovi mogu biti specijalizirani za određeno područje. Primjeri uključuju sudove koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama, trgovačke sudove, sudove s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda te sudove za maloljetnike.

Organskim zakonom o pravosuđu (*Ley Orgánica del Poder Judicial – LOPJ*) predviđeni su sljedeći specijalizirani sudovi:

TRGOVAČKI SUDOVI

Trgovački sudovi (*Juzgados de lo Mercantil*), koji djeluju od 1. rujna 2004., specijalizirani su sudovi. Ti su sudovi dio sustava građanskog pravosuđa.

MJESNA NADLEŽNOST

Općenito svaka pokrajina ima najmanje jedan trgovački sud – sa sjedištem u glavnom gradu pokrajine – koji je nadležan za cijelu pokrajinu.

Trgovački sudovi mogu se uspostaviti i u mjestima ili gradovima koji nisu glavni grad pokrajine ako je to opravdano brojem stanovnika i postojanjem industrijskih ili trgovačkih centara ili gospodarske djelatnosti. Opseg nadležnosti tih sudova utvrđuje se u skladu sa zahtjevima svakog pojedinačnog slučaja. Trgovački sudovi mogu se uspostaviti s nadležnošću koja obuhvaća dvije ili više pokrajina unutar iste autonomne zajednice.

PODRUČJA NADLEŽNOSTI

Trgovački sudovi odlučuju u predmetima u vezi s **nesolventnošću** pod uvjetima navedenima u mjerodavnom zakonu.

Trgovački sudovi odlučuju i o stvarima koje su obuhvaćene građanskim pravosudnim sustavom, uključujući zahtjeve kojima se primjenjuju prava na tužbu koja se odnose na nepoštenu tržišnu natjecanje, industrijsko vlasništvo, intelektualno vlasništvo i oglašavanje te one tužbe koje se, u okviru tog pravosudnog sustava, podnose u skladu s pravilima kojima se uređuju trgovačka društva i zadruge.

Trgovački sudovi nadležni su za **priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka te drugih pravnih i arbitražnih odluka** kad se one odnose na pitanja u njihovu području nadležnosti, osim ako bi ih trebao rješavati drugi sud u skladu s međunarodnim ugovorima i ostalim pravilima.

ŽALBE

Pokrajinski sudovi odlučuju o zakonom predviđenim žalbama protiv odluka trgovačkih sudova donesenih u prvom stupnju, osim onih izdanih u predmetima u slučaju nesolventnosti u kojima se rješavaju pitanja povezana s radnim odnosom, u kojima jedan ili više odjela suda moraju biti specijalizirani u skladu s odredbama Organskog zakona o pravosuđu.

Ostale žalbe mogu se podnijeti kako je predviđeno Organskim zakonom o pravosuđu u slučajevima koji su njime utvrđeni.

SUDOVI ZA ŽIG ZAJEDNICE

Sudovi za žig Zajednice (*Juzgados de Marca Comunitaria*) trgovački su sudovi pokrajine Alicante kad svoju nadležnost izvršavaju, isključivo u prvom stupnju, za odlučivanje o svim predmetima koji su pokrenuti na temelju odredbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice i Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice.

Pri izvršavanju te nadležnosti nadležnost tih sudova proširuje se na cijelo državno područje Španjolske te se oni isključivo u tu svrhu nazivaju sudovi za žig Zajednice.

Ti su sudovi dio sustava građanskog pravosuđa.

Nadalje, specijalizirani odjel ili odjeli pokrajinskog suda u Alicanteu isto tako odlučuju, isključivo u drugom stupnju, o svim žalbama iz članka 101. Uredbe Vijeća (EZ) br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice i Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice. Pri izvršavanju te nadležnosti nadležnost tih sudova proširuje se na cijelo državno područje Španjolske te se oni isključivo u tu svrhu nazivaju sudovi za žig Zajednice.

SUDOVI S POSEBNIM OVLASTIMA U STVARIMA KAZNENIH PRESUDA

Sudovi s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) obavljaju pravosudnu funkciju utvrđenu u Općem zakonu o izvršenju kaznenih presuda (*Ley General Penitenciaria*) u stvarima izvršenja kazni zatvora i sigurnosnih mjera, sudskog nadzora stegovnih ovlasti tijela za izvršenje kaznenih presuda, zaštiti prava i povlastica zatvorenika u zatvorima te u drugim stvarima predviđenima zakonom. Ti su sudovi dio sustava kaznenog pravosuđa.

MJESNA NADLEŽNOST

U okviru sustava kaznenog pravosuđa svaka pokrajina ima jedan ili više sudova s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda.

Grad Madrid ima jedan ili više središnjih sudova s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda koji su nadležni za cijelu Španjolsku.

PODRUČJA NADLEŽNOSTI

Sudovi s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda obavljaju pravosudnu funkciju utvrđenu u Općem zakonu o izvršenju kaznenih presuda u stvarima izvršenja kazni zatvora i sigurnosnih mjera, sudskog nadzora stegovnih ovlasti tijela za izvršenje kaznenih presuda, zaštiti prava i povlastica zatvorenika u zatvorima te u drugim stvarima predviđenima zakonom.

ŽALBE

Pokrajinski sudovi odlučuju o zakonom predviđenim žalbama protiv odluka koje su donijeli pokrajinski sudovi s posebnim ovlastima u stvarima kaznenih presuda.

Ostale žalbe mogu se podnijeti kako je predviđeno Organskim zakonom o pravosuđu u slučajevima koji su njime utvrđeni.

SUDOVI ZA MALOLJETNIKE

MJESNA NADLEŽNOST

Svaka pokrajina ima najmanje jedan sud za maloljetnike (*Juzgado de Menores*) – sa sjedištem u glavnom gradu pokrajine – koji je nadležan za cijelu pokrajinu.

Grad Madrid ima Središnji sud za maloljetnike nadležan za cijelu Španjolsku koji odlučuje u predmetima koji su mu dodijeljeni zakonodavstvom kojim se uređuje kaznena odgovornost maloljetnika.

PODRUČJA NADLEŽNOSTI

Sudovi za maloljetnike nadležni su za odlučivanje u predmetima koji uključuju navodna kaznena djela koja su počinile osobe u dobi od 14 do 18 godina. Suci sudova za maloljetnike obavljaju funkcije utvrđene zakonima povezanim s maloljetnicima koji su počinili radnje klasificirane kao kaznena djela te obavljaju druge funkcije koje su im zakonom dodijeljene u vezi s maloljetnicima.

ŽALBE

Pokrajinski sudovi odlučuju o zakonom predviđenim žalbama protiv odluka koje su donijeli pokrajinski sudovi za maloljetnike.

Ostale žalbe mogu se podnijeti kako je predviđeno Organskim zakonom o pravosuđu u slučajevima koji su njime utvrđeni.

SUDOVİ KOJI ODLUČUJU U PREDMETIMA NASILJA NAD ŽENAMA

MJESNA NADLEŽNOST

Svaki okrug ima najmanje jedan sud koji odlučuje u predmetima nasilja nad ženama (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*) – sa sjedištem u glavnom gradu okruga – koji je nadležan za cijeli okrug. Imenovani su po općini u kojoj imaju sjedište.

Vlada, na prijedlog Državnog sudbenog vijeća i, ako je primjenjivo, ovisno o izvješću vlade autonomne zajednice u slučajevima kad je vođenje sudskog postupka preneseno na tu autonomnu zajednicu, može kraljevskim dekretom proširiti nadležnost određenih sudova koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama na dva ili više okruga unutar iste pokrajine.

Državno sudbeno vijeće može se, na temelju izvješća upravnih odjela (*Salas de Gobierno*) složiti da, u onim nadležnostima gdje je to potrebno i u skladu s radnim opterećenjem (brojem predmeta), u predmetima koje rješavaju ti sudovi može odlučivati prvostupanjski istražni sud (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*) ili lokalni kazneni sud (*Juzgado de Instrucción*), ovisno o slučaju.

U okruzima koji imaju samo prvostupanjski istražni sud, taj će sud odlučivati u predmetima u nadležnosti sudova koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama.

Ti su sudovi dio sustava kaznenog pravosuđa.

PODRUČJA NADLEŽNOSTI

Sudovi koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama, u okviru kaznenopravnog sustava i u svakom slučaju u skladu s postupcima i žalbama predviđenima Zakonom o kaznenom postupku (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), odlučuju, među ostalim, o sljedećim stvarima:

istragama tužbenih zahtjeva za utvrđivanje kaznene odgovornosti koja proizlazi iz kaznenih djela navedenih u glavama Kaznenog zakona (*Código Penal*) koja se odnose na ubojstvo, pobačaj, nanošenje tjelesnih ozljeda, nanošenje tjelesnih ozljeda nerođenom djetetu, djela protiv spolne slobode, djela protiv prava na privatnost i zaštitu osobne časti i ugleda te svih ostalih kaznenih djela počinjenih uz nasilje ili zastrašivanje, ako su ta kaznena djela počinjena protiv sadašnje ili bivše supruge ili žene koja jest ili je bila u sličnoj emotivnoj vezi s počiniteljem, bez obzira žive li zajedno, kao i onih kaznenih djela počinjenih protiv potomaka počinitelja, supruge ili izvanbračnog partnera ili protiv maloljetnika ili zakonski priznatih osoba s invaliditetom koje žive s počiniteljem ili su *de facto* pod ovlasti, zaštitom, skrbništvom, skrbi ili brigom supruge ili izvanbračnog partnera, uključujući počinjenje djela nasilja na temelju spola istragama tužbenih zahtjeva za utvrđivanje kaznene odgovornosti koja proizlazi iz svakog kaznenog djela protiv obiteljskih prava i dužnosti kad je žrtva bilo koja od osoba navedenih u prethodnom stavku

izdavanju odgovarajućih naloga za zaštitu žrtava ne dovodeći u pitanje ovlasti istražnog suca (*Juez de Guardia*)

rješavanju i donošenju odluka o lakšim kaznenim djelima za koja su nadležni u skladu sa zakonom kad je žrtva bilo koja od osoba navedenih u prethodnom stavku

izdavanju i izvršenju instrumenata uzajamnog priznavanja kaznenih presuda unutar Europske unije za koje su nadležni

istragama tužbenih zahtjeva za utvrđivanje kaznene odgovornosti koja proizlazi iz kršenja i kaznene presude u skladu s člankom 468. Kaznenog zakona kad je osoba koja je oštećena kaznenim djelom čija je presuda, mjera predostrožnosti ili sigurnosna mjera prekršena, sadašnja ili bivša supruga ili žena koja jest ili je bila u sličnoj emotivnoj vezi s počiniteljem, bez obzira žive li zajedno, kao i onih kaznenih djela počinjenih protiv potomaka počinitelja, supruge ili izvanbračnog partnera ili protiv maloljetnika ili zakonski priznatih osoba s invaliditetom koje žive s počiniteljem ili podliježu ovlasti, zaštiti, skrbništvu, skrbi ili brzi supruge ili izvanbračnog partnera.

Sudovi koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama mogu, u okviru građanskopravnog sustava i u svakom slučaju u skladu s postupcima i žalbama predviđenima Zakonom o kaznenom postupku, odlučivati, među ostalim, o sljedećim stvarima:

stvarima koje se odnose na roditeljstvo, majčinstvo i očinstvo

stvarima koje se odnose na poništaj, rastavu ili razvod braka

stvarima povezanim s odnosom oca i djeteta

stvarima koje su namijenjene za donošenje ili izmjenu mjera povezanih s obiteljskim stvarima

stvarima koje se isključivo odnose na skrbništvo nad djecom ili plaćanja uzdržavanja koje jedan roditelj zahtijeva od drugog u ime djece

stvarima koje se odnose na potrebu odobrenja posvojenja

stvarima koje su namijenjene za pobijanje upravnih odluka u vezi sa zaštitom maloljetnika.

Sudovi koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama imaju isključivu nadležnost u okviru građanskopravnog sustava kad su ispunjeni sljedeći uvjeti:

u slučaju građanskog postupka povezanog s bilo kojim stvarima navedenima u prethodnom stavku

ako je jedna od stranaka u građanskom postupku žrtva djela nasilja na temelju spola

ako je jedna od stranaka u građanskom postupku optužena kao počinitelj, poticatelj ili suučesnik u počinjenju djela nasilja na temelju spola

ako je kazneni postupak pred sudovima koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama pokrenut u pogledu kaznenih djela ili prekršaja koji su rezultat djela nasilja nad ženama ili je izdan nalog za zaštitu žrtve nasilja na temelju spola.

Ako sudac smatra da radnje o kojima je sud obaviješten nužno ne čine izraz nasilja na temelju spola, sudac može odbiti tužbeni zahtjev te ga uputiti odgovarajućem sudu.

U svim tim predmetima nije dopušteno posredovanje.

ŽALBE

Pokrajinski sudovi odlučuju o zakonom predviđenim žalbama protiv odluka koje su donijeli pokrajinski sudovi koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama.

Ostale žalbe mogu se podnijeti kako je predviđeno Organskim zakonom o pravosuđu u slučajevima koji su njime utvrđeni.

SPECIJALIZIRANI SUDOVİ OSNOVANI ODLUKOM DRŽAVNOG SUDBENOG VIJEĆA

U Španjolskoj se specijalizirani sudovi mogu, bez utjecaja na načelo jedinstva sudske vlasti ako čine dio jednog od pet sustava pravosuđa, osnovati na temelju Organskog zakona o pravosuđu, kao što je slučaj s trgovačkim sudovima, sudovima za maloljetnike te sudovima koji odlučuju u predmetima nasilja nad ženama, ali ih može osnovati i Državno sudbeno vijeće u skladu s člankom 98. prethodno navedenog zakona, kao što je slučaj s obiteljskim sudovima (*Juzgados de Familia*), sudovima izvršenja na temelju hipoteke (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) i sudovima izvršenja (*Juzgados de Ejecutorias*).

Ostali specijalizirani sudovi

Člankom 117. glave VI. o pravosuđu španjolskog Ustava iz 1978. utvrđuje se da je načelo jedinstva sudske vlasti temelj za organizaciju i djelovanje nacionalnih sudova.

To se načelo ostvaruje u postojanju jedinstvene nadležnosti koja se sastoji od jedinstvenog tijela sudaca i viših sudaca koji čine redovne sudove.

U španjolskom Ustavu navodi se da pravda potječe od naroda i da njome u ime Kralja upravljaju suci i viši suci u okviru pravosudnog sustava koji su neovisni, nesmjernjivi, odgovaraju za svoje postupke te podliježu samo vladavini prava.

Suci i viši suci mogu biti smijenjeni, suspendirani, premješteni ili umirovljeni samo na temelju razloga i podložno zaštitnim mjerama predviđenima zakonom.

Izvršavanje sudske ovlasti u bilo kojem obliku postupka, bilo pri donošenju ili izvršenju presuda, provodi se isključivo na zakonom utvrđenim sudovima u skladu s pravilima o nadležnosti i postupcima koji mogu biti propisani u njima.

Sudovi ne smiju izvršavati nikakve ovlasti osim onih navedenih u prethodnom pododjeljku te onih koje su im izričito dodijeljene zakonom, a kojima se jamči neko pravo.

Izvan pravosudnog sustava, u različitim glavama Ustava predviđeno je postojanje dvaju ustavnih sudova. Ti su sudovi potpuno neovisni i nepristrani te podliježu samo vladavini prava.

To su Ustavni sud (*Tribunal Constitucional*) i Revizorski sud (*Tribunal de Cuentas*).

USTAVNI SUD

Španjolski Ustavni sud nalazi se izvan pravosudnog sustava.

Vrhovni je tumač Ustava, neovisan od drugih ustavnih tijela, te podliježe samo Ustavu i odgovarajućem Organskom zakonu.

Jedinstven je i po svojoj nadležnosti koja obuhvaća cijelu Španjolsku.

SASTAV

Sastoji se od dvanaest viših sudaca koje imenuje Kralj, od kojih četvero predlaže Kongres zastupnika (*Congreso de los Diputados*), pri čemu je potrebna tropetinska većina njegovih članova; četvero predlaže Senat (*Senado*) uz istu većinu; dvoje predlaže Vlada, a dvoje Državno sudbeno vijeće. Imenovani viši suci biraju predsjednika i zamjenika predsjednika iz svojih redova.

PODRUČJA NADLEŽNOSTI

Ustavni sud odlučuje u predmetima na način utvrđen zakonom, što među ostalim uključuje:

žalbe u pogledu neustavnosti zakona, regulatornih odredbi ili akata sa zakonskom snagom

žalbe koje se odnose na kršenje građanskih prava i sloboda navedenih u članku 53. stavku 2. Ustava

ustavne sukobe nadležnosti između države i autonomnih zajednica ili između autonomnih zajednica

sukobe između ustavnih tijela države

izjave o ustavnosti međunarodnih ugovora.

Za više informacija vidjeti: [Ustavni sud](#).

REVIZORSKI SUD

Revizorski sud vrhovno je revizorsko tijelo za financijsko izvješćavanje i gospodarsko upravljanje državom i javnim sektorom.

Ne dovodeći u pitanje njegovu nadležnost, Revizorski sud dio je zakonodavne vlasti te izravno odgovara španjolskom Parlamentu (*Cortes Generales*).

SASTAV

Sastoji se od dvanaest članova koji se nazivaju revizori (*Consejeros de Cuentas*), od kojih šestero imenuje Kongres zastupnika, a šestero Senat. Uživaju istu neovisnost i nesmjernjivost te podliježu istim pravilima o nespojivosti mandata kao suci.

FUNKCIJE

Revizorskom sudu dodijeljene su dvije funkcije:

funkcija revizije, koja je obilježena kao vanjska, trajna i sveobuhvatna, podrazumijeva provjeriti je li gospodarska i financijska aktivnost javnog sektora u skladu s načelima zakonitosti, učinkovitosti i ekonomičnosti

sudska funkcija odnosi se na odlučivanje u predmetima fiskalne odgovornosti protiv osoba zaduženih za javnu imovinu, prihode ili učinke, a u svrhu naknade

javnih sredstava izgubljenih zbog pronevjere, propusta u podnošenju potpunog i pravilnog obrazloženja ili drugih uzroka ili postupanja.

Za više informacija vidjeti: [Revizorski sud](#).

SUDOV I OBIČAJNOG PRAVA

Člankom 125. Ustava ti su sudovi priznati kao jedan od načina sudjelovanja javnosti u provođenju pravde.

U skladu s člankom 19. Organskog zakona o pravosuđu, kao sudovi običajnog prava (*tribunales consuetudinarios*) priznati su Sudište za vode u ravnici pokrajine Valencije (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*) te Vijeće mudraca pokrajine Murcia (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*). Ti su sudovi institucije običajnog prava koje rješavaju pitanja povezana s gospodarenjem vodama.

Ta se dva španjolska suda običajnog prava od 2009. nalaze na Reprezentativnom popisu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva te čine živi dokaz

sposobnosti skupina ljudi da na demokratski način uspostave složene institucije sastavljene od vlastitih članova.

SUDIŠTE ZA VODE U RAVNICI POKRAJINE VALENCIJE

To je najstarija pravosudna institucija u Europi.

Djeluje na području pokrajine Valencia.

Sastoji se od osam članova koje na demokratski način biraju poljoprivrednici regije Huerta Valenciana (plodna regija u pokrajini Valencia). To je sudište

nadležno za pravednu raspodjelu vode među različitim vlasnicima zemljišta, rješavanje sporova među poljoprivrednicima te izricanje kazni za kršenje propisa o navodnjavanju.

VIJEĆE MUDRACA POKRAJINE MURCIA

Vijeće mudraca pokrajine Murcia potječe još iz srednjeg vijeka. Od 1849. institucionalizirano je i regulirano kao vrhovni sud regije Huerta de Murcia (plodna regija u pokrajini Murcia).

Vijeće se sastoji od predsjednika, tajnika i pet članova.

Vijeće mudraca pokrajine Murcia održava javne rasprave svakog četvrtka u prostoru lokalnog nadležnog tijela te svaki predmet rješava na zasjedanju istog

dana ili najkasnije na sljedećoj raspravi. Odluke se donose izravno na temelju većine glasova, a u slučaju jednakog broja glasova odlučujući glas ima

predsjednik. Kazne koje proizlaze iz odluka Vijeća mudraca pokrajine Murcia isključivo su novčane naravi. Odluke koje izdaje taj sud konačne su,

nepromjenjive i izvršive.

Za više informacija vidjeti: [Vijeće mudraca](#).

Druge poveznice

DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE U ŠPANJOLSKOJ

ŠPANJOLSKI USTAVNI SUD

ŠPANJOLSKI REVIZORSKI SUD

ŠPANJOLSKI SUDOV I OBIČAJNOG PRAVA

Posljednji put ažurirano: 17/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.